Ն° 234 ՆԻՍԱՆ 15 ՃՈՒՄԱԱ ԷՐԹԷՍԻ 1878

ԹԷՐՃԷՄԱՆԸ ԷՖՔԵԱՐ

ՄԻՎԱՏՏԸ ՔՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԼԻՅԷ

ՎԷ ՍԱԻՐԷՅԻ ՃԱՄԻ ՆԷՎՄԻ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸՐ

ԱՊՕՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

ԻՍԹԱՄՊՕԼ ԻՉԻՆ

Պիր սէնէլիք . . . . . 250 ղրուշ
Ալթը այլըգ . . . . . 130 »
Իւչ այլըգ . . . . . 70 »
Գայիմէ 100 ղուրուշ հիսապիյլէ.

ՎԻԼԱՅԷԹ ԻՉԻՆ

Պիր սէնէլիք . . . . 350 ղրուշ
Ալթը այլըգ . . . . 170 »
Իւչ այլըգ . . . . 90 »
Գայիմէ 100 ղուրուշ հիսապիյլէ. Բօսթա խարճըթը տախիլ տիր.

Մէքաթիպի էճնէպիյէտէ վէ գայիտ մէ Թէտավիլ իթմէյէն վիլայաթտա, ապօնէ պէտէլի վէ նախտ բօսթա խարճըթը, սիփարիշ խալիսէ օլարագ ախզ օլունաճագ տըր.

1 ղրուշլուգ գայմէ

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Պէհէր սաթըրը իչին
1 ինճի վէ 2 ինճի սահիֆէլէրէ 10 ղշ.
3 ինճիւ սահիֆէյէ . . . 6 »
4 ինճիւ սահիֆէյէ . . . 4 »
Գայիմէ 100 ղրուշ հիսապիյլէ.

Իխթար. Պանգա. Շիրքէթ վէ ումումիւ սարրաֆիյէյէ այիտ օլան իլանաթըն պէհէր սաթըրը իչին.
2 ինճի վէ 3 ինճի սահիֆէլէրէ 6 ղշ.
4 ինճիւ սահիֆէյէ . . . 4 »
Լիրա 100 ղրուշ հիսապիյլէ.

Մէվատը նաֆիայա տայիր մուպահասաթ մէճճանէն գապուլ օլունուր, պիլ իֆթիխար տէրճ խոլունաճագ տըր.

1 ղրուշլուգ գայմէ

Խտարէխանէսի Որամպօլտա Բիւրքճի խանընտա Նումէրօ 7 տէ վէ Մաթպաասը էրնէ մէզքիւր խանտա Նումէրօ 26 տա տըր: — Ղազէթամըզա այիտ բէաֆֆէյի մէկտուպ հազզընտա, տօղրուտան տօղրույա խտարէխանէմիզտէ Տիզրան աղա ճիվէլէքճեանա միւրաճաաթ օլունմասը լազըմ կէլէճէկի կիպի, բէաֆֆէյի մէրէարիպին տարի անըն նամընա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա իտէր:

ԱՍԻԹԱՆԷ ԻԵ ՆԻՍԱՆ

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Ցինքի ճումաա ակշամըգ բէսմի ալիսի Ցօլմա Պաղչէ ճամիի չէրիֆինտէ իճրա պույուրուլտուգտան սօնրա, պաշրէն Թօբգաբու սարայը ալիսինէ Թէշրիֆ հիւմայուն վուգու պուլմուշ ու վէ օրատա պազը վիւքէլայի ֆիխամ հազարաթը տախի հազըր պուլունմուշ տուր:

—Իւթթիխպար օլունտուղունա կէօրէ, Բաադալեա մինաւիպէթիլէ բազար կիճէսի, խանի պու ագշամ Այա Ստէֆանօստա խայլը Թօբլար աթըլաճագ իմիշ:

—Բումէլիտէ միւսլիմանլարըն խանէնճա տաիր մուախխարէն ալընան մալումաթա նազարէն, Բուսլար Պազը Ալիտէն Թալէպ իթմիշ տիրլէր քի, տըլլարը գանտըրըպ Թէսքին իթմէք իւզրէ, իւչ նէֆէր Օսմանլը զապիթի, ասքէր նէզտինէ իզամ գըլընսըն: Մուխաքէմաթա տէվամ իթմէկ իւզրէ Բուս գումանտանլարընա տախի էմր վէրիլմիշ տիր: Մէզքիւր իւչ նէֆէր Օսմանլը զապիթլէրինէ իւչ նէֆէր տէ Բուս զապիթանը Թէրֆիգ օլունաճագ տըր: Օսմանլը զապիթլէրինտէն պիրիսի, Օսման բաշանըն Բէլֆիատա էրքեանը հարպ րէիսի պուլունմուշ օլան Թէվֆիգ բաշա տըր:

Ցւն կիճէ Ալաթրիա սէֆարէթխանէսինտէ պազը տուէլի էճնէպիէ սէֆիրլէրը Թէճէմմիւ իտէրէք իւպիւ Բումէլի խուանը հազըրլըմա միւզաքէրէ օլունմուշ տուր:

—Բուսիա տէվլէթինին Սապազ Տէրսաատէթ պաշ գօնսօլոսու Մ. Հիթրօվօ, Բուս հիւքիւմէթի Թարաֆընտան, Մակէտօնիա (Սէլանիք վէ Մանասթըր ճիհէթլէրի) վալիսի նասպ ու Թային գըլընմըշ օլմագլա, էօնիւմիւզտէքի Բաադալեա սօնրա, մանսըպի մէմուրիէթինէ ազիմէթ իտէճէք տիր:

—Գարա տէնիզ պօղազը աչըգլարընտա զարգ օլունտուղունու խապէր վէրտիկիմիզ Օսմանլը Նագլիէ վափօրու, Մասըր Պաշրի վափօրու իտի. Թէլէֆ օլանլար 96 քիչի օլուպ, 48 քիչի գուրթարըլապիլմիչ տիր:

—Ցինքի Լէվանթ Հէրալտտա օգուտուղումա կէօրէ, կրան տիւգ Նիգօլա, Շումլա, վէ Վառնա գալէլէրինին Թախլիէսի զըմնընտա իթթիֆագ իտէճէկի մէզքէքէ տախի գաթի Թալիմաթ ալըգ կըլմիշ տիր. Մալիւմ օլտուղու վէճհիլէ, միւշէհէտէ աշքեամ իգթիզասընճա, մէզքիւր գալէլէրին Թախլիէսի խուսուսունտա, չիմտիյէ տէկին պիր Թագըմ միւշքիլաթ վէ Թէէխխուրաթ զուհուրա կէլմիշ իտի: Չիւմէրման վէ Իօվանօվսքի Ժէնէրալլար Շումանըն վէ Վառնանըն Թախլիէսի պունտան պէօյլէ Թէէխխիր օլունմամասընը Օսմանլը գումանտանլարընտան Թալէպ իթմիշ իսէլէրտէ, պունլար ճէվապէն, պու պապտէ հէնուզ Տէրսաատէթտէն քէնտիլէրինէ Թալիմաթը լազըմէ վարիտ օլմատըղընը վէ ասքէրին նագլի իչին վափօր կէօնտէրիլմէմիշ օլտուղունու պէյան իթմիշլէր տիր. Բուսլար օլ վագըթ Թալէպ իթմիշլէր քի, մէզքիւր գալէլէրին էօն խաթթընը զապթ իթմէլէրինէ միւսաատէ օլունսուն, ֆագաթ Օսմանլը գումանտանլարը պունա տախի մուվաֆագաթ իթմէմիշլէր. Անատօլուտա տախի իշլէր չարուգ իլէրի կիթմէքտէ. Պաթում գալէսի վէ լիմանը իլէ, Պաթում էթրաֆընտա պուլունան Լազիստան գազալարընըն Թախլիէսինէ Թէէխխիւր զուհուր իտէյօր: Լազլար Թարաֆլարընտան պիր գաչ տէֆա վագիթաշըլա, Պազը Ալիյէ պիր լայիհա կէօնտէրմիշ տիրլէր. պու լայիհա տուէլի մուազզամէա Թէպլիղ օլունաճագ տըր, վէ Լազլար, մէզքիւր լայիհատա, Բուսիաեա իլհագ օլունմալարընա գարշը բրօթէսթօ իտէյօրլար. վէ տէյօրլար քի, Բուսիա հիւքիւմէթի Թաշէթընա կիրմէքտէն իսէ, քէնտի հիսսէլէրինէ բէշլի Թալիմաթ հէրպիճէի Թէէմիւլ իթմէճէքլէր. Պիր բիւլէնտէ կէօրէ, Բուսլարըն Պաթումա կիրմէսինէ մուխալիֆէթ իթմէք իւզրէ, Պաթում գուրպինտէ էրմի պին Լազ Թօբլանմըշ տըր:

—Վօլօստան Նիսան 18 Թարիխլէ ալընան խապէրլէրէ կէօրէ, Նասըր Բէյիօնտան չէքիլմիշ իսէ տէ, Եունան հուտուտու գուրպինտէ աէնիտէն գուվվէթ ալմըշ օլտուգլարընտան, Թարսալ վէ Գարտիցա գուրպինտէ աէնէ ասաքիրի Օսմանիյէ վէ ասըլար պէյնինտէ մուհարէպէ տէվամ իթմէքտէ տիր. էշճիւմլէ, Գարտիցատա չէտին պիր մուհարէպէ վուգու պուլմուշ, վէ պունու միւթէաքիպ, Օսմանլը գումանտանը Վօլօստան իմտատ Թալէպ իթմիշ տիր:

—Իրան շահը չէհամէթլու հազրէթլէրի մայիս օն պէշինտէ տօղրու Վիէննա պէքլէնմէքտէ տիր:

—Խուտավէնտիկեար վիլայէթինին հէր Թարաֆընտա հայվանաթ խասթէլիյի չիգտըղը հիւքմինի իճրա իթմէքտէ պուլունտուղու խապէր վէրիլիյօր:

—Պու սապահ սաաթ պիր պուչուգ քաթտէլէրինտէ խաղմուր խաղմագտա օլտուղու հալտէ, քէօբրիւ աչըլըպ, իշլէրինէ կիթմէքտէ օլան պինլէրճէ ահալի, խաղմուրուն ալթընտա խայլը միւտտէթ պէքլէմէյէ մէճպուր օլմուշլար տըր. հավա ֆուրթունալը օլմագլա, գայըգլա տախի պիրի Թարաֆա կէչմէյէ բէք աշ ատէմ ճէսարէթ իտէպիլմիշ տիր:

Պաղչէ գաբուսունտա գալադօղլու խանէ էօնինտէ տախի, պիր աշ խաղմուր խաղտըգտա, սու Թօբլանըպ, ամէտ չիւտ միւմքինից օլմագտա տըր, վէ օրատաքի տիւքեանճըլար տախի ախզուլ Թատէպիլմէք իչին, սույուն գուրուլմասընա պէքլէմէյէ մէճպուր օլմուշլար: Պիլմէյիզ քի շու միւնասիպէթսիզլիքլէրէ պիր չարէ պուլունմագ վէ ահալինին հագգը չէքտիւքլէրինէ խիթամ վէրմէք, չէքէնլէրի խատէթինէ միւմքին միտիր պիր չէյ մի տիր:

—Ցինքի բօսթա իլէ ալտըղըմըզ Պրանտըզի ղազէթալարընտա աթիտէքի հավատիսլէր կէօրիւլմիւշ տիր.

Տէրսաատէթ 16 Նիսան.—Օսմանլըլար տայիմա Ինկիլթէրրա իլէ մէյլ իթմէքտէ տիրլէր, վէ Տէրսաատէթ վէ կէլիպօլու Թարաֆընտաքի մէվգիլէրինի մուհաֆազա իթմէճէք [illegible] վէրմիշլէր տիր: Շումլա, Վառնա վէ Պաթում հէնուզ քէամիլէն Թախլիէ օլունմամըշ տըր. Բուսլար պու գալէլէրին տէր հալ Թախլիէսի խուսուսունտա բըրամ իտէյօրլար:

17 Նիսան.—Բուսլար Շումլանըն, Վառնանըն վէ Պաթումուն Թախլիէսի իչին սէքիզ կիւն միւհլէթ վէրիյօրլար: Մէհմէտ Բիւշտի բաշա մէճլիսի վիւքէլայա մէմուր գըլընտը, վէ Ինկիլթէրրա Թարաֆլըսը ատտ օլունմագ տա տըր:

Ս. Բէթէրսպուրկ. 17 Նիսան. Եունանիսթան վէ Ինկիլթէրրա պէյնինտէ պիր իթթիֆագ ագտ օլունտուղունու Աժանս Բիւս Թէքզիպ իտէյօր. Թիւրքիաեա գարշը պիր մուհարէպէ աչըլըրսա, քէնտի մուավէնէթինէ կիւվէնմէսինի Ինկիլթէրրա Եունանա պիլտիրմիշ տիր. Պէրլին, Լօնտրա վէ Ս. Բէթէրսպուրկ պէյնինտէ մուխապէրաթ պաշլի խօշնուտի օլաճագ պիր սուրէթ քէսպ իթմիշ կիպի կէօրինիյօր:

Սթօգօլմ. 17 Նիսան.—Թէրնէ ինկիլիզ տօնանմասը իչին պիր տէբօ Թէշքիլ իթմէք իւզրէ, Ինկիլթէրրանըն Շուէտ տէվլէթինէ միւրաճաաթ իթմիշ օլմասը հավատիսի պի էսաս տըր:

Տէրսաատէթ, 14 Նիսան.—Ինկիլթէրրա վէ Բուսիա պէյնինտէ պիր մուհարէպէ զուհուրա կէլտիքտէ նէ կիպի մէսլէք իթթիխազ օլունաճաղը խուսուսունտա Օսմանլը վիւքէլասը իլէ իսթիշարէ իթմէք իւզրէ Խէտիվի Մըսըր հազրէթլէրի մահսուս Տէրսաատէթէ կէլիպ պուլունաճագ կիպի գալաճագ տըր:

Տէվլէթի Ալիյէ Բարիս սէֆիրի Արիֆի բաշա հազրէթլէրի, Իթալիա գըրալը ճէնապլարը, Թախթա ճիւլուսլէրի միւնասիպէթիյլէ, զաթը հազրէթի բատիշահի նամընա օլարագ Թէպրիք իյլէմէք իւզրէ, Նիսան 19 ճումաա ագշամըը, Բոմաեա միւթէվէճճիհէն Բարիստէն հարէքէթ իթմիշ տիր:

Լօմ Բալանգա գուրպինտէ Բուս վէ Բուման ասաքիրի պէյնինտէ չէտին պիր գաւգալը մուհարէպէսի վուգու պուլմուշ տուր, Բումանլար, գարատա օթուրմուշ օլան պազը Օսմանլը տուհպալարընը սույա չէքմէք իսթէմիշ իմիշլէր:

Աթինա, 19 Նիսան.—Ինկիլթէրրանըն Թէվասուտու իլէ, Թըրհալատա, Օսմանլըլար վէ Բումլար պէյնինտէ մուխասէմաթ Թաթիլ օլունտու: Օսմանլըլարա գարշը իսյան գալտըրմըշ օլանլարա հիւքիւմէթի սէնիյէ աֆվը ումումի իհսան իլէտի:

Վիէննա, 19 Նիսան.—Գօնֆէրանսըն իչին տավէթնամէլէր կէօնտէրիլմիշ օլմասը հավատիսի պի էսաս տըր: Ինկիլիզ տօնանմասընըն Բուս օրտուսունուն այնի վագըթտա Տէրսաատէթ ճիվարլարընտան կէրի չէքիլմէլէրինէ տայիր տէվէրան իտէն մուխապէրաթ պիր հիւսնի նէթիճէյէ վասըլ օլմայընճա, իպթիտայի գօնֆէրանս ագտը միւմքին օլմայաճագ տըր:

Լօնտրա 18 Նիսան.—Ինկլիզ հիւքիւմէթի էնիտէն պէշ պըրհը լը թէճհիզ իթմէք իւզրէ էմր վէրմի: Հինտիսթան հիւքիւմէթինին Եվրօբաեա կէօնտէրէճէկի օրտու էրմի պին գատար ասքէրտէն իպարէթ տիր: Իչպու պիրլիկի օրտունուն մըրգասընտան կիթմէք իւզրէ էրմի պին նէֆէրլիք տիկէր պիր օրտու տախի հազըր Թութուլաճագ տըր: Սուէյիշ գանալը գուրպինտէ պիր օրտուկեահ Թէէսիս իթմէք իչին զապիթլէր կէօնտէրիլմիշ տիր:

Բրէնս Պիզմարգըն Լաուէնպուրկա ազիմէթի, մուխապէրաթը սուլհիյէնին հիչ օլմազսա Ալմանիաեա, Թաթիլ իտիլմիշ օլմասընա պիր ալամէթ աատ օլունույօր:

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Աժանս Հավաս

Ցէնէտէ կէճէ ղազէթամըզըն նէշրինտէն սօնրա ալտըղըմըզ Թէլէկրաֆլըր տըր.

Բարիս 25 Նիսան

Թէէմին խուլասէսինէ կէօրէ, միւշքիլաթը հալլէտ, Լօրտ Սալիսպուրինին, Ինկիլթէրրա Այա Ստէֆանօս ահտնամէսինին մէվգիի իճրաեա գօնմասընա միւսաատէ իթմէյէճէյինի պէյան իթմիշ օլմասընտան նէշէթ իթմէքտէ տիր:

Իթալեա տէվլէթի Թէվասսուտու իլթիզամ իտէյօր:

Ս. Բէթէրսպուրկ 25 Նիսան

Բրէնս Կօրչագօֆուն հալի էնտիշէ յի մուճիպ օլույօր: Ցիւչար օլտուղու նէզլէ չիմտիյէ տէկին պէլինտէն աշաղը պուլունմագտա իքէն, չիմտի խօգաքը սիրայէթ իթմէքտէ տիր:

Պու սապահ ալընան Թէլէկրաֆլար

Ս. Բէթէրսպուրկ, 26 Նիսան

Ժուրնալ տը Ս. Բէթէրսպուրկ ղազէթասը տէյօր քի, Բուսիա, գօնկրէնին իսթէտիյի մատտէ իւզէրինէ մուպահասէ իթմէսինէ մուխալիֆէթ իթմէք իսթէմէզ.—Բուս օրտուսու պաշ գօմանտանլըղընա Թային գըլընան ժէնէրալ Թօթլէպէն, Այա Ստէֆանօսա միւթէվէճճիհէն Օտէսատան վափօրա րաքիպ օլտու.—Ժէնէրալ Հէյման Թիֆօստան վէֆաթ իթմի.—Բրէնս Կօրչագօֆուն հալի էյի տիր: Սայքի հիչ աըթմամը գալմամըշ տըր:

Պէրլին 26 Նիսան

Բրէնս Պիզմարգըն հալի Թէհլիքէլի տէյիլ տիր.—Ալմանիանըն քէնտի Թէվասսուտու [illegible] ալմըշ օլմասը սաճիհ տէյիլ տիր: Միւզաքէրաթ տէվամ իտէյօր.—Նօրտտէյչէ Ալկէմայնէ Ցայթունկ ղազէթասը տէյօր քի, Իթալիա, Շարգ բօլիթիգասընըն բրօկրամըն պէյան իթմէսինի Ինկիլթէրրատան Թալէպ իթմիշ օլմագլա, չիմտի տիբլօմասիաճա էն աղըր նօգթա, Ինկիլթէրրանըն Իթալիաեա վէրէճէյի ճէվապ տըր: Ինկիլթէրրանըն էրքէն եա կէճ իղաճ իթմէյէ մէճպուր օլաճաղը իչպու բրօկրամըն Շարգ պուհրանը նէթիճէսի իւզէրինէ գաթի պիր Թէէսիրի օլաճագ տըր:

Պուքրէշ, 26 Նիսան

Պուքրէշտէ պուլունան Բուման ասքէրինին սօն ալայը չէքիլիպ կիթթի. Բուսլար Պուքրէշ չէհրի գարուլլարընա միւվասալէթ իթմիշ տիրլէր:

Գօբէնհակ, (Ցանիմարգա բայիթախթը)
26 Նիսան.

Մարէշալ Մօլթքէ տիւնքի կիւն Գրալ Թարաֆընտան գապուլ օլունտու.—Ամիրալ Հօպարթ բաշա միւվասալէթ էյլէտի:

Բարիս, 26 Նիսան	
Ֆրանսըզ ֆօնտօսու	109 37 1/2
Օսմանլը գօնսօլիտէսի	
աչըլըշը	8
գաբանըշը	8 05
Բումէլի շիմէնտիֆէրի	31
Լօնտրա 26 Նիսան	
Ինկիլիզ գօնսօլիտէսի	94 13/16
Օսմանլը գօնսօլիտէսի.	
աչըլըշը	8 1/16
գաբանըշը	8 1/16

ԽՈՒԼԱՍԱՏԸ

ԱՀՎԱԼԸ ՓՕԼԻԹԻՔԻՅԷ

Լօնտրա բրօթօգօլու գապուլ օլունմայըպ տա, կէչէն սէնէ պու վագըթլար Րուսիա Օսմանլը յա իլանը հարպ իթտիքտէ, կէրէք Ինկիլիզ վէ կէրէք Եւրօբանըն սայիր տէվլէթլէրի պիթէրաֆ տուրմալէրի իլէ, վէ Բլէվնա տիւշտիւքտէն սօնրա ճիւմլէսի պիլ իթթիֆագ միւտախէլէ իտիւպ մուհարէպէյի տուրտուրմայա իգտամ իթմէմէլէրի իլէ, մուհարէպէնին նէ նէթիճէ հասըլ իտէճէյինի քէչֆ իտէմէմիշ օլտուգլարընա, վէ Եւրօբա էվլիյայը ումուրունտա պու նէթիճէյի հիսս էա թասավվուր իտէճէք տէրէճէտէ տուրէնտիշ պիր տիբլօմաթ էա տիբլօմաթլար պուլունմատըղընա աշիքեար պիր նըշանէ տիր ։ Եա պունու պէօյլէ տէմէլիյիզ էա եօգսա ճիւմլէսի իչիւն տէյիլ իսէ տէ, պաղըլարը իչիւն օլսուն մէճպուրուզ տէմէյէ քի, պու նէթիճէյի կէօրտիւլէր վէ պիլտիլէր, ֆագաթ նիչին սէս չըգարմատըգլարը չիմտի աղնաշըլամայըպ, իլէրիտէ Ֆարգ մէսէլէսի հէր նէ վագըթ սիւրէթը գաթիյէտէ հալլ էա թէսվիյէ օլունագ տա, օ վագըթ աղնաշըլաճագ տըր ։

Լաքին պիլէնլէր վար ամմա, էլան պիլմէյիքտէն կէլիօրլար տէյի ֆարզ իթտիյիմիզ հալտէ տէ, օնլարը տա պիլմէզ մագամընտա թութմամըզ լազըմ կէլիր, օ հալտէ ճիւմլէսի հագգընտա տէրիզ քի Աթիսթէֆանօզ մուահէտէսի օլտու պիրտէնպիրէ ճիւմլէսինին կէօզլէրինի աչըն, եախօտ էօյլէ կէօսթէրմէլէրինի իճապ իթտիրէն, չիւնքի պագը տըղատան էօյլէ էմարէլէր տէ վար քի, մարթըն իչիւնտէ իմզալանան մէգքիւր անտլաշմանըն հէր պէնտի չըգաթ փչինտէ տէ պագը տէվլէթլէրէ նամալիւմ տէյիլ իտի ։

Հէր նէ իսէ, չիմտի պուրալարընը բէք ինճէ արամայըպ, պիտէ լազըմ օլան մէգքիւր անտլաշմէտէն պահս իտէճէք լուգըմուտուր քի օնսուզ Եւրօբա փօլիթիգասը իւզէրինէ պիր խիւլասա գալէմէ ալամայըզ ։

Ահտնամէնին պիրի մատտի վէ պիրի մանէվի, եախօտ պիրի հալ վէ պիրի իսթիգպալ իչիւն իքի ճիհէթի վար ։

Ճիհէթը մատտիյէսի Գարատաղ, Սըրպ վէ Րումանիանըն հէմ թէվսիի մէմալիք իտիւպ, հէմտէ միւսթագիլ օլմալէրի, Րումէլինին իքի սիւլիւսինտէն պիր նիմ միւսթագիլ Պուլկարիսթան թէշքիլի, Անատօլուտա Թաղմինաթը հարպիյէնէ մուգապիլ պիր թագըմ գալէլէր, մէմալիքլէր վէ սէվահիլլէր զապթը, վէ իւչ եիւզ միլեօն գարպօնուն տա պիրտէ պաշգաճա տէյն գայտ օլմասը, Հէրսէք, Պօսնա վէ պէլքիմ Եունանա մուլթաճիլ պիր գաչ վիլայէթին տէ նիմ իմարէթ չէքլինէ կիրմէսի վէ տահա պունա պէնզէր չէյլէր քի, հէր նէ տէրէճէտէ օգուեանա տէհշէթ կէլթիրսէլէր տէ, իքինճի եանի ճիհէթը մանէվիյէսինէ գըյաս օլունուրսա, բէք քիւչիւք չէյլէր գալըր ։ Պէօյլէ պիր մուհիմ մատտէ, չիւպհէսիզ պաղը թաֆսիլաթա միւհթաճ տըր ։

Իսթիզրատա չայեան չէյ, Եվրօբանըն էքսէրը միւթէաքիպ կաղէթալէրի կէչէն 1877 Պուլղարիսթան մուհարէպէսինի 1870տէ վագի Ֆրանսըզ Ալաման մուհարէպէսինէ պէնզէթիյօրլար, լաքին պիզ տահա իլէրի կիտիպ տէյէճէյիզ քի 1877 սէֆէրինէ սէպէպ օլան 1870 սէֆէրի օլտու ։ Արթըգ վուգուատ էա պախթ մը պունու պէօյլէ կէթիրտի, եօգսա չէյթանըն պիլէ ֆիքրինէ կէլմէզ պիր ինճէ վէ տէրին տիբլօմասիա մը պունու պուրալարա կէթիրտի, օրալարընը սօղրասան կէլէճէք մուհարրիրլէրէ էա միւվէրրիխլէրէ պըրագըպ, պիզ չիմտիքի հալտէն պահս իտէլիմ ։

Ճիւմլէյէ մալիւմ տուր քի, 1870տէ Ֆրանսա Ալզաս Լօրէն կիպի իքի ճէսիմ վիլայէթ վէ իւչ միլիօնա եագըն թէպաա ղայպ իթտի. պէշ միլեար թաղմինաթը հարպիյէ էօտէտի, վէ պէշ միլեար տա ախիրի խարպալըգընտան զիան կէօրտիւ, վէ նիհայէթ պիր Պրուսիա գրալընըն տա Ալէմանիա իմբէրաթօրու օլմասընա սէպէպ օլտու քի, Եվրօբաճա պու տէհրօտէն պէօյիւք վուգուաթլարըն պիրի, վէ պայագըճա Եվրօբա մուվազէնէսինին ֆէսխի տէմէք իքէն, տահա տիւնքի վէ ճիւմլէմիզին խաթըրընտա օլան պիր չէյ օլտուղու իչիւն սէրպէսթճէ տէյէպիլիրիզ քի, Եվրօբայը պիր Պուլղարիսթան եախօտ պիր Աթիսթէֆանօս մուահէտէսի գատար թէլաշ վէ ղայլէյէ տիւչիւրմէտի, նէ Ինկիլիզ գըմըլտանըր նէ տէ պիր պաշգասը վէ պիր հարպը ումումի վէհմէսինէ տէ կիրիֆթար իտէմէտի, նէ իսէ պունուն սէպէպի աճապա ։ Չիւնքի, Նափօլէօն զամանընը պէր թէրաֆ իթտիյիմիզ հալտէ տախի, իքի վիլայէթ ղայպ իթտիքտէն վէ օն միլեար զարար կէօրտիւքտէն սօնրա Ֆրանսա էնէ Ֆրանսա գալմագտան տուր օլմատը, վէ Մօլթքէ կիպի պիր սէրասքէր մէճպուր օլտու տէմէյէ քի, Ալէմանիա իմբէրաթօրլուղունուն պագասը պիր էլլի սէնէ օլսուն հարպ հէյէթինտէ վէ թայիմա իհթիյաթտա պուլունմաղա միւհթաճ տըր. Եէնիտէն Ֆրանսըզ բէրօ, ֆագաթ գօրգու Ալէմանիա օլտու ։ Հաթթա Ֆրանսա պէշ սէնէ գարֆընտա պիւթիւն զիանընը գապայըպ, թայիմա Ալէմանիայա պիր թէհտիտ օլմագ հիյէթինէ տէ վասըլ օլտուղունտան, պու գօրգու էքսիլմէտիքտէն մատատա արթմայա տախի պաշլամըշ օլտուղու թարիխէ տէ հաճէթ տէյիլ տիր ։

Օսմանլը էա Թիւրքիյա տա, պէօյլէ օլապիլէյիտի, վէ Ֆրանսըզ գատար չապուգ օլմասա տա, հաթթա օնտան տահա իքի իւչ գաթ կէճ վագըթտա տա, հէր զարար վէ զիանընը էօտէյիպ, նիհայէթ Պուլկարիսթանա իմթիյազլէրէ վէ պունլարըն արգասընտա օլան Րուսիայա տա թէհտիտ օլմագ մագամընա կէլէպիլէյիտի, Աթիսթէֆանօզ մուահէտէսի իչիւն տէ Եւրօբատա կէրէք Ինկիլիզ վէ կէրէք սայիր հիչ պիր տէվլէթ պու գատար թէլաշ վէ ղայլէ կէօսթէրմէյիպ, հիչ պիրի էրիմէնտէն գըմըլտանմազ բար ։

Լաքին Եւրօբա կէօրիւյօր քի, Րումէլիտէ պիրի պիրինտէն իխթիլաթը գալմայաճագ պէշ բարչա մէմալիք գալըյօր Օսմանլը էլտէնտէ, վէ էօյլէ Սըրպ, Գարատաղ, Րումանիա վէ Պուլկարիսթան արասընտա պարչա պարչա գալան մէմալիքլէրին գայթ վէ իտարէսի իլէրիտէ գապիլ օլամա տա, օ գատար մասրաֆա միւհթաճ օլաճագ տըր քի, արթըգ Րումէլիտէն վարիտաթ պէքլէմէք գապիլ օլամայաճագ ։

Անատօլու ճիվարընա կէլինճէ վագըա Անատօլունուն ճէսամէթինէ նիսպէթլէ, թաղմինաթա մուգապիլ թէրք օլունան արազի Րումէլիտէքի թէրք օլունանըն ճէսամէթինէ տէյիլ իսէ տէ, մէվգիճէ թիճարէթճէ վէ մուհաֆազաճա էհէմմիյէթի տէ օնտան աշաղը գալմայըպ, Էնիւտէն Գարսըլար, Արտահանլար, Պայազիթլէր վէ Պաթումլար էաքըլմասը հէմ վագթը վէ հէմ քիւլլի սարֆիյաթը միւհթաճ օլաճագընտան, օ բալըրտան տա ֆազլա վարիտաթ պէքլէմէք, մէմուլ օլունամայաճագ ։

Իմտի կէրէք պու հալլէր վէ կէրէք իւչ թէօրթ եիւզ միլեօն տախի վէ խարիճի տույունլար, վէ կէրէք հարպ էւլիւեէն պու սաատէ գատար հիսապ գօնուլտուղու հալտէ Ֆրանսանըն պէշ սէնէտէ էտտէքի Ֆրանսա օլտուղու կիպի, Թիւրքիյանըն տա էօյլէ պէշ օն սէնէտէ էվվէլքի Թիւրքիյա օլմասը մէմուլ օլունամագտա տըր. Եախօտ հիչ օլմազսա Եւրօբա պունու մէմուլ իթմէճէք տիր ։ Իշթէ պու տէ Եւրօբանըն թէլաշ վէ ղայլէյի տիւչմէսի վէ Թիւրքիյա կիպի Թիւրքիյանըն պագասընա միւհթաճ տըր ։

Պունա գալա գալա Եւրօբանըն եալընըզ պիր իւմիտի գալըյօր քի օ տա Թիւրքիյանըն տախիլի բըլահաթը տըր ։

Վէ վագըա, հալա տէվլէթը Ալիյէ էճէլինտէ գալան էօյլէ մէմալիքլէր տիր քի, մաթլուպ օլունան բըլահաթ իճրա օլունսա, էախօտ օլունապիլսէ, չիւպհէսիզ պու կիւնքի կիպի Ֆրանսա, Ալէմանիայա նիսպէթլէ նէ հիյէթտէ իսէ տէ, Թիւրքիյա տա Պուլկարիսթան, վէ իմարէթլէր վէ Րուսիա մուվաճէհէսինտէ այնը հէյէթտէ պուլունապիլիր վէ Եւրօբայա տա պիր գայտէ վէ թէլաշ գալմազ. լաքին պու մատտէյի մուհիմմէտէն իլէրիտէ պահս օլունաճագ տըր ։

Եօգարըտա տէտիքի քի 1877 մուհարէպէսինէ սէպէպ 1870 մուհարէպէսի տիր. չիմտի կէլէլիմ պունուն տա թաֆսիլինէ ։

Պիր կիւն տէյիլ իսէ պիր կիւն, եախօտ պիր սէնէ տէյիլ իսէ պիր սէնէ Ֆրանսանըն գալգըպ, Ալէմանիատան ինթիգամ ալաճաղը Եվրօբաճա խէթէր էվլիյայը ումուրի իսթէր աչամ, հիչ պիր քիմսէնին խաթըրընտան չըգար վէ մահվ օլուր չէյ տէյիլ տիր, պու պապտա բէք չօգ թասավվուրլար տա վար, ֆագաթ էալընըզ պիրինտէն պահս իտէճէք տէ մագսատըմըզ քեաֆի տիր ։

Ֆրանսա հէր նէ վագըթ Ալէմանիա իւզէրինէ պիր մուհարէպէ գալգըսա, Ավսթրիանըն մուավէնէթինէ, իթթիֆագընա վէ պիրլիքտէ հարէքէթ իթմէսինէ միւհթաճ օլաճաղընա ասհապը վուգուֆ չօգտան հիսս իթմիշ տիր ։ Լաքին Ավսթրիանըն տա Ֆրանսայա մուավէնէթ իթմէսի Րուսիա թարաֆընտան էմին օլմասընա միւհթաճ տըր. պու իսէ 2 չէյէ միւթէվագգըֆ տըր, էանի Րուսիա գուվվէթտէն տիւշմէյէճէք, օնու տարըլթմամալը. եախօտ Րուսիա օ գատար ղայըֆլանմալը քի, հիչ պիր հաճէթտէ Ավսթրիայա ճիւզի պիր թաարրուզա տախի թագաթի գալմասըն ։ Պու ճիհէթլէ Ինկիլիզ պու կիւն Րուսիայա պիր սէֆէր աչմա տա գօլունու գանատըրսա, Ֆրանսըզ տա մէմնուն տուր Ավսթրիա տա, պունա զէրրէ գատար չիւպհէ օլունամազ. չիւնքի Ալէմանիատան հէմ Ֆրանսըզ պաճաղըլը տըր հէմ Ավսթրիա, Ֆրանսըզ Ալզաս Լօրէն իլէ օն միլեարընը, վէ Ավսթրիա տախի Սատօվա էալէթի իլէ Ալաման իմբէրաթօրլուղունու կէրի ալմագ իսթէր ։ Էվվէլթ պու կիւն Ինկիլիզ Րուսիայա գարշը սէֆէր աչսա, Ավսթրիա տա մէմնուն տուր Ֆրանսա տա ։ Չիւնքի Ինկիլիզ գաղանըր վէ Ինկիլիզ ալթունու իլէ տահա գիւատէ Ավսթրիա վէ Ֆրանսանըն իշի իշ օլաճագ ։ Էօյլէ իսէ նիչին Ինկիլիզ իլէ թամ վէ աշիքեար պիր իթթիֆագ իտէմէյօրլար, չունքի իչին քի էօյլէ տէ պիր տէ Ալէմանիա վար, վէ իլլա պիր տէ Իթալիա ։ Թաֆսիլաթը պու մահալտէ բէք ուզուն օլուր, գըսասը քէսմէք իչիւն չու գատար տէրիզ քի, պու կիւնքի կիւն Իթալիա Ալէմանիա իլէ օ տէրէճէ միւթթէֆիգ տիր քի, օնտան այըրըլմագ քէնտիսինէ էօլիւմ տիր ։

Կէրէք Ավսթրիա վէ կէրէք Ֆրանսա, Իթալիայը Ալաման իթթիֆագընտա, եախօտ տահա տօղրուսու Ալաման իթթիհատընտա կէօրմէսէլէր, հանկը կիւն իսթէսէլէր բաքա եանի Թիւրքիա մէմալիքի մէսէլէսինի օրթայա աթարագ, պունա մանէվի պիր մուավէնէթ տախի կէօսթէրսէլէր Իթալիա գըրլարըլը մահվ տէմէք տէ բէք պէօյիւք պիր թէհլիքէյէ իլգա իտէպիլիրլէր. Իշթէ տահա պաշգա պիր չօգ սէպէպլէր օլմասա տախի, էալընըզ պու սէպէպ քեաֆի տիր տէմէյէ քի, հանկը կիւն Ալէմանիայա գարշը Ավսթրիա Ֆրանսայա մուավէնէթ իտէճէք օլսա, վէ Րուսիա տա Ավսթրիայա պիր թաարրուզ իթմէյէ գատէր գալմամըշ օլսա, Րուսիա խըզմէթինի կէօրմէք իչին Ալէմանեանըն էլինտէ պիր տէ պիր Իթալիա վար տըր, էնէնի վէ կէնճ վէ մէմալիքի էն տար պիր տէվլէթ օլտուղունտան Եվրօբատա պաշգա հիչ պիր տէվլէթտէ, օնու գատար պախթ արայան պիր տէվլէթ պուլունամազ, վէ հիյնի հաճէթտէ Ալէմանիա տա օնու միւքեաֆաթսըզ պըրագամազ ։

Իմտի Ալէմանիանըն պիր էլինտէ Րուսիա վէ պիր էլինտէ Իթալիա օլտուղճա նէ Ֆրանսըզ վէ նէ Ավսթրիա Ինկիլիզ իլէ պիլ իթթիֆագ մուհարէպէյէ գըյամ իտէմէզլէր, բէք բէք օլսա օլսա Ինկիլիզ մուհարէպէ աչըպ տա Րուսիայը ֆէնալաշտըրտըղը հալտէ պէլքիմ օ վագըթ օնլար տա արգասընտան կիտիպ, մուհարիպ օլապիլիրլէր ։ Պիր տէ չու վար քի, Ալէմանիա, կէրէք Ֆրանսայա վէ կէրէք Ավսթրիայա թայիմի պիր թէհտիտ օլտուղունտան, պիր կիւն Ալէմանիա տա էա Ֆրանսայա էա Ավսթրիայա քէնտիսի պիր ճէնկ աչաճագ օլսա, Րուսիանըն տա Ալէմանիա իլէ պէրապէր օլմասը իչիւն, կէրէք Ավսթրիա վէ կէրէք Ֆրանսա, Րուսիայը թայիմա կէօզէթմէյէ միւհթաճ տըրլար ։ Պու վէճհ իլէ իքի եալան փօլիթիգա վար Եվրօբատա քի, պիրիսի Պիզմարգըն էա Ալէմանեանըն տէմէսի քի, չարգ փօլիթիգասընըն էն աղ թաալլիւգլու օլան տէվլէթ Ալէմանիա տըր, պիրճէ պունուն մուզըրրը, չարգ մէսէլէսինին էն զիյատէ թաալլիւգլու օլան տէվլէթ Ալէմանիա տըր. չիւնքի Ալէմանիա անճագ պու մէսէլէ իլէ Ֆրանսա վէ Ավսթրիա վէ Իթալիայը պիթէրաֆ տուրտուրապիլիր, քի իքիսինի տէ հարէքէթը իխթիլալէրինտէն պիրէր սուրէթլէ մահրում իթմէք տէմէք տիր ։

Էյեր չու եազտըգլարըմըզ միւրատըմըզը աղնաթմայա քեաֆի իսէ, հէր օգուեան իսգեաթ օլապիլիր քի 1877 սէֆէրինէ սէպէպ 1870 սէֆէրի տիր ։ Րուսիա 1870 սէֆէրինտէն հասըլ օլան պալաթէ մէգքիւր նէթիճէլէրի քէչֆ իթմէմիշ, եախօտ էվէլտէն հիսսապը գօյմամըշ օլսա, պու ճէնկէ կըրիշմէմիշ իտի, վէ իթսէ տէ Աթիսթէֆանօզ մուահէտէսի կիպի պիր ահտնամէ թանզիմինէ ճիւրաթ իտէմէզ իտի ։ Եալըն փօլիթիգանըն իքթիզասը տէ Ալէմանիանըն Րուսիանըն գայըրզլանմասընը իսթէմէսի տիր քի հիյնի հաճէթտէ Ֆրանսայա էա Ավսթրիայա քէնտինէ գարշը պիր մուավէնէթ իտէմէսին ։ Վագըա պունա իհանան բէք աղ տըր, լաքին Ալէմանեանըն Րուսիայը հիչ պիր վագըթ չէյնէթմէյէճէյինէ կէօրէնլէր տէ տահա աղ տըր, լաքին պու պապտէ Ալէմանիա պազը վուգուաթա մունթազըր տըր, վէ օ վուգուաթ տա չու տուր ։

Գըրըմ մուհարէպէսինտէ օլան Ինկիլիզին սարֆիյաթընը տէրխաթըր իթտիյիմիզ հալտէ, պու տէֆա Ինկիլիզին Հինտիսթանտան վէ Ամէրիգատան հարպ թէտարիքի կէօրէրէք Րուսիա իլէ խուգուն պիր ճէնկ իթմէսի մէմուլ տա օլունամազ գապիլ տէ տէյիլ տիր ։ Ամմա վագըթը իլէ Ինկիլիզ էրիմի սէնէ ճէնկէ տէվամ իթմիշ իմիշ տէ, չիմտի տէ էրինէ էօյլէ տէվամ իտէպիլիրմիշ տէնէճէք, չիմտի օ վագըթլարտա չէյլիյիզ, Ինկիլիզին օ էսքի էրիմի սէնէտէ օլան սարֆիյաթը չիմտի պիր սէնէտէն էքսիք վագըթտա տա օլապիլիր, վէ բարլամէնթին վէրտիյի պիթը միլեօնլուգ գրէտիթօ իսէ պու ճէնկտէ պիր սու բարասը պիլէ օլամազ ։ Վէ պիզ մէմուլ իթմէյիզ քի, պունտան պէօյլէ Ինկիլիզ միլլէթի պիր չիլին տահա գապուլէթէ ճէնկ իչիւն գրէտիթօ վէրսին ։

Իմտի Ինկիլիզին փօլիթիգասը պաշգա պիր չէյ օլամազ, իլլա չու տուր քի, պիրտէնպիրէ տէնիզտէն գարատան Րուսիա իւզէրինէ պէօյիւք պիր հիւճում իլէ, աղ պիր վագըթտա պէօյիւք պիր խարապալըգ հասըլ իթսին մէմուլ իտէրէք քի, պու հալ կէօրտիւքտէ Ֆրանսա եախօտ տահա զիատէ Ավսթրիա տա քէնտի իլէ իթթիֆագ իտիւպ օ տա Րուսիայա իլանը հարպ իթսին, վէ Ֆրանսա տա հիչ օլմազսա Ալէմանիայա պիր մուհարէպէ աչըպ, Րուսիայա եարտըմ իթմէքտէն մէն իտէպիլսին, վագըա պու պիր կիւզէլ հիսապ տըր, ֆագաթ Ինկիլթէրրանըն վէ պէլքիմ պիւթիւն Եվրօբանըն իսթիգպալինի պիր թէսատիւֆէ պիր ճէնկ պախթընա իհալէ իթմէք տիր քի, հէր ագըլլը ատամըն կէօզինէ քէսթիրէճէյի չէյ տէյիլ տիր. չիւնքի մազըլլահ ու Թաալա Րուսիատա օլան թէտարիքեաթըն ճէսամէթինէ նազարէն պիր տէ Ինկիլիզ իչի թէրս կիթմէյէ կի-

պի, պու կիւն ջ թէրաֆա ուզաղ տան օլսուն մէյլ կէօսթէրէնլէրէ սօզլու Րուսիա էօյլէ պիր չիտտէթ կէօսթէրէպիլիր քի, Այիսթէֆանօզ մուահէտէսի օնլըն եանընտա, ատէթա պիր իլթիֆաթ սայըլապիլիր. պուրասընը տա պիր ազ տիւշիւնմէլի.

Ինյթէ չիւպհէսիզ պու սէպէպէ մէպնի տիր քի, Եվրօբանըն գարատա օլան տէվլէթլէրի, մուհարէպէյէ ինկիլիզ գատար մէյլ վէ րաղպէթ կէօսթէրէմէյօրլար, էօյլէ օլմասա չօգտան պիր գաչը տահա-Րուսիայա իլանը հարպ իտիւպ իշի պու գատար ուզաթմազլար ըտը.

Զիւնքի Րուսիա Թէքմիլ եէնիլտի տէ, պէշ օն սէնէ սօզրա պիր տահա տավրանամայաճագ տէրէճէտէ Թագէթսիզ գալամազ. իմտի Եվրօբա գարա տէվլէթլէրինին միւրատը չիմտի պաշգա պիր շէյ օլամազ. իլլա չու քի, հէմ Թիւրքիյա Թիւրքիյա գալըր, հէմ տէ պէշ օն սէնէ զարֆընտա, պու տէֆաքի մուհարէպէտէն տահա պէօյիւք պիր մուհարէպէյէ գարըը գօմայա գուվվէթ վէ գուտրէթ քեսպ իթսին, էյէր եանըլմայօր իսէք, պիզճէ մահզա պու տուր Եվրօբա տէվլէթլէրինին մագսատի, վէ պէլքիմ Օսմանըլըյա օլան խայըրխահլըգլարը տա.

Լաքին Եվրօբանըն պու մագսատը խայըրէսինին հուսուլու իքի պէօյիւք շէյէ միւհթաճ տըր քի պիրիսի ուզուն միւտտէթ պիր հուլհ տէվրի տիր, վէ տիքէրի ըսլահաթ.

Ինկիլթէրրատա իշէր օ գատար զըըչմըշ տըր քի, ըճամի լիսանըլարտա պիլէ, ճէնկ իսթէյէնլէր իլէ իսթէմէյէնլէր պիր պիրինէ տիվանէ Թապիրինի պիր գաչ տէֆա տըր բարլամէնթտէ վէ նումայիշլարտա գուլլանըյօրլար. պիզտէ տէ էօյլէ պիր բարլամէնթօ օլսա, չիւպհէսիզ պու Թապիր գուլլանըլաճագ ըտը, չիւնքի եա եալընըզ ինկիլիզ, եա տա ումումի պիր ճէնկտէն Թիւրքիյանըն եէնէ Թիւրքիյա վէ հալա չիմտիքի Թիւրքիյա գալապիլմէսինի խայըլ իտէպիլմէք, բէք պիր ագըլը իշի տէյիլ տիր զանն իտէրիզ, վէ պիզ պու գատար սէօյլէյէպիլիրիզ.

Իմտի չարէ գալըր ըսլահաթտա վէ եալընըզ ըսլահաթտա.

Պիզիմ տէ ատէմիմիզ, Եվրօբանըն տա ատէմիմիզ, իլլա վագթը հալին վէ պուլունտուղումուզ մէվգիին մածլուպ իթտիյի ըսլահաթը հասըլ իտէպիլմէք, եախօտ հասըլ օլապիլէճէյինէ Եվրօբայը իգնաթ իտէպիլմէք, եախօտ պունու Եվրօբանըն ագըլը քէսմէ, Եվրօբա պիլէ մուհարէպէ տախի Այիսթէֆանօզ մուահէտէսինի նըւթք նըւթքա վէ պէլքիմ տահա էքսիք թէնզիլ իտէպիլիր.

Լաքին պունտա էֆքեարըլար մուպային տիր. վէ Եվրօբատա բէք ազ տէվլէթ վար տըր քի, պունու գապուլ կէօրէպիլսին, վէ պունա սէպէպիյէթ վէրէն տէ հալա պիր քէնտիմիզ իզ.

Օթուզ միլիօն մուսլիմ, փէրդ միլիօն մուսլիմ, եօգաըրըտան աշաղը յաւտագ պիր քիշիյէ գալընճայատագ իսկեաթ օլմալըյըզ քի, պու տէֆա պիզտէն մածլուպ օլունան ըսլահաթ պիր հայաթ վէ մէմաթ մէսէլէսի տիր, խասթայը ավընտըրաճագ գօրտալ տէյիլ, իլլա խասթայը պիր եա օ պիր եանա տէօնտիւրէճէք սօն սօլֆաթօ տուր.

Ըսլահաթ ամմա. նէ ըսլահաթ.

մէմլէքէթիմիզտէ տահա չօգ վար էօյլէ տաամմար քի, (էյէր հէպսիմիզտէ տէյիլ իսէք) օն իքի էն միւթէպէր հէքիմլէրէ գօնսօլթօ իթտիրիպ տէ, բէշէրիյէթլարըն եարայըմըզլար, վէ գօճա գարը իլաճըլարընը մէլըմ թէրճիհ իտէրլէր. Հալպիւքի զանն իտէրսին քի պիր ճաշը վէ պիր զայըրէթտէ կէօրիւլիւր քի, հէքիմլէրին իլաճը իչիրիլմէսինտէ, չու եա պու ըթըմարտան ալընան պէշ օն բարալըգ մուայինէ իլէ խասթա էյի օլուր, վէ սօզրա պուրունլարընըզ տիպինտէն հէքիմլէրին եուզինէ կիւլիւշիւնիլէր. էյէր բուլահըմթճա տա իշիմիզ պուլըւթարա գալըր իսէ, արթըգ Բապալիմ սէյլամէթ վէրսին.

Իսթէ պիզճէ իշպու մուհարէպէնին նէթիճէսի. ըսլահաթ մատտէսինտէ տէ պէօյլէ պիր հալէ կէլիրիֆթար օլմագ օլաճագտա տէմէլ էն գըսաէ թէքէսիւֆ իտէճէք, իլլա պիւթիւն պիւթիւնէ մէյուս օլաճագ հալ պու տուր.

Պաշգա տէֆա տա տէտգիգիմիզ միւսլիմ պիր միւլքտէ սազլամ պիր ըսլահաթ, Թըպգը պիր մէթին պինանըն սազլամ պիր Թէմէլինէ պէնզէր. Թէմէլ կէօզէ կէօրիւնմէզ, օնունչիւն պինա Թէմէլի տիր. Թէմէլի սազ Թօբրագտաթա տէրինէ ինտիրիլմէզ իսէք, իւզէրինէ հէր նէ կէօթիւրէճէք միւթէճէլի պիր պինա գուրսագ, իլք հարէքէթէ սարսըլըր օլապիլիր, նէ եալընըզ Թավանլար գուրթարաբիլիր օ պինայը վէ նէ տէ գարագալէմ եա էլվան րէսըմլէր. Պինայը գուրթարան ինէրին սէմէնտա Թօբրագա կէօմիւլէն Թաշլար տըր, վէ օնլարա գուլանըլան խարճ.

Պիր միւլքթ, պիր հէյէթը իճթիմաիյէյի իմսանիյէտէ, այնի պիր մանէվի եապըյէ վիպի տիր. եալընըզ վէ Թէզյինաթը, պիր կէօրիւնմէզ ֆագաթ սազլամ Թէմէլ իսթէրինէտէ պուլունմազսա, եալըըզ զահիրի Թէզյինաթ օ միւլքթի սաքլայամազ.

Վէ պիր միւլքթ իչին պէօյլէ էն սազլամ Թէմէլ, մէարիֆ վէ Թէրպիյէյի ումումիյէտէն պաշգա պիր շէյ օլամազ. պէյհուտէ պիր շէյ տիր արթըգ պէօյլէ ումումա փարզ օլան պիր շէյի խուսուսաթթա արամագ, վէ ումումըտան գայթ իթմէյիպ խուսուսաթը ալգըշլամագ. Օթուզ միլիօնլուգ պիր միլլէթ պու կիւն նէ հալտէ տիր, օնու Թագտիր իտիւպ, պիր սէնէ սօնրա նէ Թարագգի պուլմուշ, մատտէ օնու հիսապ իտէպիլմէքտէ տիր. Պունա տըգգաթ օլունմայըպ տա սալթ գահիրի Թէզյինաթա պագըլաճագսա, մաթպուաթըմըզըն կիւզէլ կիւզէլ վէ ահէնկլի նէննիլէրինի տինլէյիպ տէ ույույուպ տա պէօյլէմէք նամիլէրինէ Թէսլիմ օլմագտան պաշգա չարէ գալմազ, ֆագաթ չապուգ ույանմամալը.

Յ. ՎԱՐԴԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ

Էրզրումտա Էրմէնիլէրին գաւառական ժողովը (վիլայէթ մէճլիսի) Թարաֆընտան Բաթրիգ էֆէնտի հազրէթլէրինէ վարիտ օլան պիր գըթա չիքեայէթնամէնին Ֆրանսըզճասընը Լէվանթ Հէրալտ տէրճ իթմիշ օլմագլա, պիզ տախի պէր վէճհի ատի Թէրճէմէ իտէրիզ.

Ամէնապատիւ Սրբազան Պատրիարք Հայր հազրէթլէրի.

Շէհրիմիզին (Էրզրում) մուհասէրէսի եանաըրնտա չէքտիյիմիզ ազիմ մէշագգաթլարտան սօնրա, միւսաալէհէնին ագտը իլէ, տէրտլէրիմիզի ունուտապիլէճէյիմիզի խուլիա իթմէքտէ պուլունուրումուզ հալտէ, Էրմէնիլէրին սաքին պուլունտուգլարը էթրաֆ գազալարտան պիզէ բէք զիյատէ միւթէէսսիֆ խապէրլէր վարիտ օլմագտա տըր. Օրալարտա իճրա իտիլէն պարպարըգլար օ տէրէճէ իշիթիլմէտիք շէյլէր տիր քի, եարտըմ վէ հիմայէ նիազ իթմէք իւզրէ չէհրիմիզէ կէլէն եուզլէրճէ պիչարէլէրին հիքեայէլէրինի իշիթմէքլէ րէքէլէրիմիզին գան ագմագտա տըր. Քիւրտլէր քէնտի ատէթլէրի միւճիպինճէ, պու պիչարէկէանըն ճան վէ ըրզ վէ մալինէ գաստ իթմէքտէ տիրլէր. Քիւրտլէր Էրմէնի քէօյլիւլէրինի էսիր մագամընտա կէօթիւրմէքտէ վէ սայըլըլարը իւզէրինէ էնվայի սույի հարաքէթ իճրա իթմէքտէ վէ պիր իւզիւրլէրինի տախի գայըլ իթմէքտէ տիրլէր.

Պիզիմ կիպի իզզաթթէ փազըլանէլէրին տախի մալիմի օլմալը տըր քի, տիւշար օլտուգլարը չու գուլում պույանտըրմագ իթտիրմէք ազապընտան պէշ եա օն Թասթիգ իթմէք իչին Թէշէպպիւսլէրինին Թէսիր իթմէսինէ մէրագ իտէրլէր.

Պաշգա 15 սէնէ ազտէմ, Թէքրար ու Թէքրար իթտիյիմիզ չիքեայաթ վէ իսթիտաաթ ազապընտէ, Պապը Ալի, Քիւրտիսթան իտարէսինի Թէշքիլ ու Թանզիմ իթմէք մէմուրիյէթիլէ իսմայիլ բաշայը (Արնավուտ) Մուշա կէօնտէրտի. Բաշայի միւշարիլէյհ, Քիւրտլէրի իթաաթ մէճպուր իթմէք իչին տէրհալ մահալի մէրքէզէ ազիմէթ իթտի. Միւշարիլէյհին զայրէթլէրի սէմէրէսիզ գալմըշ տըր. չիւնքի ազլ օլունտուղունտան սօնրա, Քիւրտլէր սույի հարաքէթ վէ զուլմլարընը տահա զիյատէ արթըրտըլար. Օլ Թարաֆ ահալիսի էննիտէն չիքեայէթ էթտիլէր. Էմին Մուխլիս բաշա, Մուշ միւթէսարրըֆը Թային գըլընըպ, քէնտիսի Քիւրտէրի իթաաթա կէթիրմէք իսթէտի. Ֆագաթ բաշայի միւշարիւլէյհին Էրզրումա ավտէթինի միւթէաքըպ, Քիւրտիսթանտա պուլունան պիւթիւն Էրմէնի մահալլէլէրինի Քիւրտլէր բիւլէտիլէր վէ եաղմա իթթիլէր.

Պատէհու Իսմայիլ բաշա Թրապիզօն վալիսի նասպ ու Թային գըլընտը, վէ Քիւրտլէրին Թօբում գապիլէսինին սէրքէրտէլէրինին էլէ կէչիրիլ նէֆ իթմէքէ մուվաֆֆագ օլտու. Բաշայը միւշարիլէյհ ազբէր վէ Թօբլու Քիւրտիսթանտա կիթտի վէ օրատա պիր միւտտէթ ազայիշ վէ ինթիզամը իգա էյլէտի. Ֆագաթ չու հիւսնիւ հալ պաշղամանտան պիթտի, չիւնքի Իսմայիլ բաշա ազլ օլունտու վէ Քիւրտլէր, ալէյհլէրինտէ չիքեայէթթէ գալգըշմալա իճթիսար իթմիշ օլան Էրմէնիլէրին հիստիքէ պարպարըգլարընը օն գաթ արթըրտըլար. Քիւրտլէր քէնտի եարտըմճըլարընը պուլունան Թասթիգ, Վանտա վէ Քէրէք Բաղէշտէ, պիւթիւն Մուշ սէրէսինտէ, Ալաշկէրտտէ, Պասէնտէ, Խընուստա, Թէրճանտա, Քէղիտէ, Ջարսանճագտա, մէնհասըլ չէյթան պու պարպար վէ եարամազ գապիլէնին Թօխումլարընը էքմիշ օլտուղու մահալլէրին ճիւմլէսինտէ, իմտիլէրի վահշիլիքլէրի պիրէր պիրէր Թաասսատ իթմէք միւմքին տիր.

Իշթէ, Ֆաղիլէթլու էֆէնտիմիզ, պիզիմ պի հատտ ու հիսապ չիքեայէթլէրիմիզին վէ Պապը Ալինին կէօնտէրտիյիմիզ բաքօրթօլարըն վէ Թարաֆը հիւքիւմէթէ սէնիյէտէն Թէքրար պէ Թէքրար վուգու օլան վատլարըն պիւթիւն սէմէրէսի պունտան իպարէթ տիր. Նիհայէթ սէնէ զարֆընտա պիւթիւն Թէլէֆ օլտու վէ հատտ ու հիսապը կէլմէզ զուլմլար վէ եաղմալար իճրա օլունտու.

Պուտու միւթէէսսիֆ, կէչէն սէնէքի մուհարէպէ իւթէ կէլտի, վէ մէմալիքիմիզ, զաթէն խայըրճա միւթէզարրըր պիր հալտէ պուլունան պուլունմագտա իքէն, իքի ճէպհէ օրտուլարըն մուխասէմաթընա մէյտան օլտու. Պիզիմ ճան վէ մալըմըզ Թէլէֆ օլտու, մէյտանը մուհարէպէտէ պուլունան Թօբուրլարըն Թէլէֆաթը գատար պէօյիւք օլմատան, իլավէ օլարագ ֆամիլեալարըն Նամուսունա տախի գաստ իտիլտի. Միլլէթտաշլարըմըզըն չիմտի չէքմէտիքլէրի օլմատըգ մէշագգաթ գալմատը, մէրէճէսինտէ վէ Ալաշկէրտտէ վէ Պայազիտտէ տիւշար օլան պուլանլարըն էքսէրիսի պալալէրէ սարֆը նազար իտիլի: Չէքտիքլէրի չու մէշագգաթլար, պարպար վէ միւթէճաասըր Քիւրտլէրին ինթիգամըննա իճապ իտէճէք քէմալի օլմայօր.

Զանն իտէրսինիզ քի, Էրմէնիլէր իսքէնէ վէրէ վէրէ, պիզի գըրամըլըն մահվ իթմէք անտ իթմիշլէր տիր. Քիւրտլէր Էրմէնի պուլունմագտա օլտուղու Խնուս գազասընտա չիմտի Քիւրտլէր պիւթիւն գարիէլէրէ կիրմէքտէ վէ հէր նէվ պարպարըգ իճրա իթմէքտէ տիրլէր. Միւսաալէհէնին ագտընը միւթէաքըպ Րուս ասքէրի կէրի չէքիլմէսի, պարպարըգլարը իզթիրապընտան իթմէք ...

8 մարթ 1878 Ցօրտումի ... Էրզրում Րէիսի ... Բեմաթիւ

Գ. Մ... Կ. Տ. Մ...

(Տէրօւնը մէքթուպտա գիբը օլունան արզուհալըն թէրճէմէսի տիր)

Էրզրումտա Էրմէնի գաւառական ժողովու րէիսի էֆէնտի հազրէթլէրինէ .

Էֆէնտիմ,

Ռուս օրտուսու իքի այ էվվէլիսի պիզիմ գազամըզա (Խնուս գազասընա) տախիլ օլտու վէ Պուլանըգ վէ Մուշ թարաֆլարընա գատար գազաի մէզքիւրտէ պուլունան գարիէլէրին ճիւմլէսինի մուայենէ իթտի . Ռուսլար կէրի տէօնիւպ վէ քէնտի մուայենէլէրինէ տէվամ իտէրէք չու մահալլէրտէ իգամէթ իթմիշ տիր ; եանի, Զիվիրմէն, Հարամիք. Գաճգիգ , Գայլուչ , Կելբիս , Հարօս , Խակլու , Նէնիքէօյ վէ Սալու , նամը գարիէլէրին ճիւմլէսի քէմաֆիսսապըգ ! Քիւրտլէրին բէնչէսինտէ գալտը . պու գարիէլէր տախի չուլար տըր , եանի Քէրմիշա , Սարվօլի, Գարաչօպան, Քէօվանթիկ, Մէքպուտաղ , Բուրնաղ , Գարաքէօբրիւ , Թումա ; Մաարըֆ , Շապատին , խալճամէլիք վէ Քէրթ ։

Քիւրտլէր էվվէլա Քէօվանթիք գարիէճինէ կիրտիլէր վէ քէնտի քիւչիւք չոճուգու իլէ պէրապէր պիր քէօյլիւ գաթլ իթտիլէր վէ պիր խայլը սայիր քէօյլիւլէրի էնվաի խաքէնճէլէր իլէ եարալատըլար . Ռուսլար թարաֆընտան միտիր սըֆաթըյլա Թուղլայա կէօնտէրիլմիշ օլան Էրմէնի միւթէպէրանընտան պիր զաթ եէտիատէտ մէյտան զարպասըյլա եարալանտը ; Գաթլ իթտիքլէրի վէ եարալատըգլարը ատէմլէրէ պիտտ օլան աթլարը ալըրգտան սօնրա Քիւրտլէր գարիէյի մէզքիւրտէ պուլունան էշեայը , տավարը , արպայը վէ պուղտայը զապթ իթտիլէր , պատէհու ժաիր տուլի հարաքաթ իճրա իթտիքտէն սօնրա Բուրնազ նամ Էրմէնի գարիէսի իւզէրինէ եւրիւտիւլէր ;

Քիւրտլէր գարիէեի մէզքիւրէ աhալիսինտէն պիր ատէմի գաֆասընըն քէմիկինի չըգարարագ գաթլ իթտիլէր : Մէզքիւր գարիէտէ Քիւրտլէր սաիր գըյագլըգլար տախի իճրա իթմիշ տիրլէր : Պունլար մէզքիւր գարիէտէն 150 րէս գօյուն վէ քիւլլիեէթլի պուղտայ կէօթիւրմիւշ տիրլէր : Գարինէտէն չըգմատան էվվէլ, Քիւրտլէր խանէլէրէ կիրիպ , ֆամիլեալար իլէ քէնտի պարպար քէյֆլէրինի սապահա գատար իճրա իթմիշլէր վէ էրթէսի կիւնիւ գարիէտէն չըգմըշ տըրլար ։

Քիւրտլէր Էգպուտաղտան կէչիպ օրատա տախի Էրմէնի սէքէնէսինի գըյմաըրգտան սօնրա , Գարաքէօբրիւէ կէլմիշլէր տիր : պու գարիէտէ , Էրմէնի քահանանըն էվի եաղմա իտիլտի վէ մասունքլար տախի դըյըլմատը ; Քէօյլիւլէր գօրգուլարընտան, էօլիւլէրինի մէզարըրղա կէօմիւրմէյիպ , էվլէրինտէ տէֆն իթմէեէ պաշլատըլար : Քիւրտլէր , Էրմէնիլէր հէր չէյլէրինի սագլաեօրլար տէյի զաննիտէրէք , էվլէրի արաշտըրմաեա պաշլատըլար վէ իւչ կիւնտէն պէրի տէֆն օլունմուշ օլան պիր չոճուղուն ճէսէտինի մէզարընտան չըգարտըլար : Սաիր պիր էօլիւնիւ տախի Քիւրտլէր սուրիւքլէնէրէք էվտէն տիշարը չըգարմըշլար տըր : Հիչ պիր խանէ ֆամիլեասը Քիւրտլէրին վահշիլիէնինտէն մասուն գալմատը ; Էգ ճիւմլէ , պիր գարը պիւթիւն կէճէ 16 նէֆէր Քիւրտ թարաֆընտան օ տէրէճէ պարպարըզգ չէքտի քի , սապահլայըն զէվալը վէֆաթ իթտի : Պունտան մաատա , Քիւրտլէր , պիր խայլը գոյուն , էչէք , աթ , տէրի , եաղ , պուղտայ , արպա վէ էվլէրինէ կէչտիկի գատար աղչէ կէօթիւրտիւլէր ։

Պատէհու սըրա Թումամ գարիէսինէ կէլտի , վէ օրատա տախի պիւթիւն խանէլէր եաղմա իտիլտի , քիլիսա էշեալարը զապթ օլունտու , վէ էլլէրինէ տիւշէն հէր չէյի Քիւրտլէր կէօթիւրտիւլէր : Մէզքիւր գարիէ աhալիսինտէն պիր կէնճ Էրմէնի , քէնտիսինտէն սիրգաթ օլունան չէյլէրտէն տօլայը , Քիւրտլէրին սէրքէրտէսինէ շիքեայէթ իթտի . մէրգում սէրքէրտէ , Էրմէնինին էվինէ կէլիր , վէ հէր չէյ կէօթիւրիւլմիշ , ֆագաթ պիր գաչ րէս գօյուն գալմըշ օլտուղունու կէօրմէքլէ , էվիմիզտէ պիր չէյ գալմամըշ տըր տէմիշ օլտուղու իչին կէնճ Էրմէնիյէ թաղիր իտէր վէ օ գօյունլարը տախի քէնտիսի ալըպ կէօթիւրիւր ։

Մաարըֆտա , աhալինին եարըսը , Քիւրտլէրին եագլաշմագտա օլտուղունու իշիթտիքտէ ֆիրար իթտի : Պու գարիէնին պիւթիւն խանէլէրի վէ քիլիսա եաղմա իտիլտի , վէ Քիւրտլէր պիւթիւն գարըլարըն վէ գըզլարըն ըրզընա թէճավիւզ իթտիլէր : Շապատէնտէ էրքէքլէր գաթէն գարիէյի թէրք իթմիշ օլտուգլարընտան , գարըլարը վէ չոճուգլարը պաշը աչըգ վէ եալըն այագ արգալարընտան կիթտիլէր : Զօճուղունա սիւտ վէրմէքտէ օլան պիր զավալը գարըյը Քիւրտլէր չոճուղունտան այըրըպ , եօլուն օրթասընտա ֆիլի չէնիլէրինի իճրա իթտիլէր , վէ անիտէ գարը վէֆաթ իթտի : Հաղճամէլիգտէ տախի պու նէվ պարպարըգլար իճրա օլունտու : Քէրթ գարիէսինտէ Էրմէնիլէրին րէիսինին էլի պաղը պաղլանտը վէ կիւճպէլա ճանընը գուրթարապիլտի : Ֆագաթ , պու գարիէտէ տախի , եաղմա, ըրզա թէճավիւզ վէ գաթլ պունլարըն հիչ պիրիսի էքսիք պըրագըլմատը ։

Խնուս գազասընըն պիւթիւն գարիէլէրի շիմտի պիր գաչ պին Քիւրտիւն զուլմ վէ թաատտիաթընա հէտէֆ օլմուշ տուր , վէ պունլարըն ճինայէթ վէ պարպարըգլարընըն հատտ ու հիսապը եօգ տուր ։

Շիմտի Ռուսլար , ազաէմէճ զապթ իթմիշ օլտուգլարը գարիյէլէրի թէրք իթմիշլէր տիր , վէ պիւթիւն գազայը տախի թէրք իտէճէք կիպի կէօրիւնմէքտէ օլտուգլարընտան , զիրա վաղը իմզա իթմիշ պուլունանլարըմըզ , Էրզրումա կէլիպ , պիւթիւն սէքէնէ թարաֆընտան սիզին մուավէնէթինիզի նիյազ իթմէյէ մէճպուր օլմուշ տուր , չիւնքէ քի , պիզի թէհտիտ իտէն ֆէնալըգլարտան մուհաֆազա օլունալըմ: Պիզիմ գազամըզտա պուլունան գարիէլէրին ճիւմլէսի տիւշմէնլէր թարաֆընտան իհաթա օլունմուշ օլտուղունտան , քիմսէ քէնտի գարիէսինի թէրք իթմէյէ ճէսարէթ իթմէյօր , վէ հէր քէս տիւշարը իխվ ու հէյէճան օլուպ , քէնտիլէրի տախի պու վահշի սուրիւլէրինին գուրպանը օլմալարընա պէքլէյէրլար : Պիզ , Ռուլարըն ռուհաթընտան սօնրա գարիէլէրիմիզի թէրք իթմիշիզ տիր , վէ պիլմէյիզ քի պիզիմ քէօյլէրիմիզ , գարըլարըմըզ վէ չոճուգլարըմըզ , շիմտի , պու վահշիլէրին բէնչէսինտէ տիւշմէմիշլէր տիր ։ (49 իմզա վէ մըհր)

. . . Խմբագիր

Անցեալ ուրբաթ օր պատահմամբ Խասգիւղի Ներսէսեան վարժարանը գտնուեցայ , ուր ըստ տեղական սովորութեան աշակերտաց և աշակերտուհեաց եռամսեայ մրցանակաբաշխութեան հանդէսն վայելուչ չքեղութեամբ հրապարակաւ տեղի ունեցաւ ։

Մրցանակաբաշխութեան դրութիւնն արդէն ինքնին օգտակար ըլլալով , յիշեալ երկսեռ վարժարանին ուսանողաց խիստ արդիւնաւոր եղած է . որոյ օգուտներըն յաճախ տեսած ու համոզուած ըլլալով կը փափաքիմ և կառաջարկեմ որ մեր համար ազգային վարժարանաց մէջ ընդունուի ։

Այս առթիւ պարտք կը համարիմ հրապարակաւ շնորհակալութիւն մատուցանել յիշեալ բարեհամբաւ վարժարանի պատուարժան Հոգաբարձութեան , որոյ անձանձիր և քրտնաջան վաստակոց արդիւնքը եղած է վարժարանին իրական յառաջադիմութիւնը , բարեկարգութիւնն ' աշակերտաց վարուց բարուց ազնուութիւնն ու ժրաջանութիւնը , որոց օրինակն արդարև գոնուրէք տեսնուած է , և ահա այս առթիւ և« ազնիւ Խասգիւղցիք զիրենք բարեբաղդ պէտք է համարին ։

Յիշեալ պատուարժան Հոգաբարձութիւնը' որոյ անդամ են Մեծ. Եղիա էֆէնտի Շահպազեան և Մեծ. Աթանագինէ էֆէնտի Արապեան , ըստ վկայութեան ոմանց գիւղացւոց' շատ անգամ իրենց քսակէն ալ դրամական զոհողութիւններ ալ կընեն եղեր ։

Սակայն ցաւալին այն է որ ինչպէս ամեն բարի ձեռնարկութիւն' նոյնպէս և յիշեալ Հոգաբարձութիւնն ալ իրեն հակառակորդներ ունի , բայց ուրախ եմ որ առանց կասելու անընդհատ իր պաշտօնը կըվարէ , որ անշուշտ գերազանց առաւելութիւն մ'է ։

. . . Խմբագի՛ր բարեհաճեցէք Ներկայս հրատարակել Ձեր պատուական լրագրոյն մէջ ։

Մնամ յարգանօք

12 ապրիլ 78 . . .

ԷՐԶՐՈՒՄՏԱՆ ՄԷՔԹՈՒՊ

Էրզրում, 8 Նիսան

Ժէնէրալ Լօրիս Մէլիգօֆ Թիֆլիսէ կիթմէք իւզրէ մարթըն 27 սինտէ չէհրիմիզի թէրք իթտի վէ Էրմէնիսթան օրտուսու պաշ գոմանտանլըղը Մէ. Տուրգէթթինտէ ժէնէրալ Հէյման մուվագգաթէն քէնտի եէրինէ կէչտի ։

Շու սօն կիւնլէրտէ տէնիզ իլէ մուխապէրաթըմըզ եինէ պաշլատը . Թրապիզօնտան պուրայա մուաքիրաթ հումուլէսի իլէ պիր Թագըմ հայվան կէլտի . Աճէմիսթանտան քիւլլիյէթլի բիրինճ վէ սայ եաղը վէ սաիր մէքիւլաթ պէքլէնիլեօր ։

Էրզրում վալիսի էլան ժէնէրալ Ցուհօվսքօյ տուր , վէ մէվգի գոմանտանըն էմրի թահթընտա օլարագ Օսմանը պէլէտիյէ մէճլիսի չէհիրի իտարէ իթմէքտէ տիր ։

Զապթիյէ նազըրը պիր Էրմէնի զապիթ տիր . պու զաթ թէրպիյէլի վէ էյի պիր քիմսէ տիր . խուսուսիյէթլէ իլէ տիր , ֆագաթ մուսլիման մութէպէրանընտան պիր քիմսէնէնին խանէսինի ճէպրէն աչտըրմըշ օլմագլա , մուսլիմանլար մումաիլէյհ զապիթի պուղզ իթմէքտէ տիրլէր : Էրզրում զապիթէ հէյէթի , էվվէլքի կիպի , Օսմանը վէ Էրմէնի զապթիյէլէրինտէն միւրէթթէպ տիր ; Էրմէնի զապթիյէլէր Օսմանը զապթիյէլէրինտէն չօգ տուրլար ; վէ էլպիսէլէրի Ռուս իւնիֆօրմալարընա պէնզէր պիր չէյ տիր , վէ կէօյիւմլէրինտէ նօմէրօլարընը վէ ռիւթպէլէրինի միւպէյյին պիր նիշանլարը վար տըր ։

Ռուսլարըն անգարիպ չէհրիմիզի թէրք իտէճէքլէրի վէ հիւքիւմէթի Օսմանիէ մէմուրլարընըն ավտէթ իլէեճէքլէրի րիվայէթ օլունուեօր . ֆագաթ տահա եօլլար պօզուգ օլտուղունտան , Ռուսլար անճագ պիր այտան չէհրիմիզի թէրք իտէպիլիրլէր : Հէր հալտէ Ռուս խասթախանէլէրի , ալօռիօս այը խիթամընա տէկին պուրատա գալաճագ տըր . չիւնքի խասթէլէրին հալի , պիր եօլճուլուգ ուզընլուղընը չէքմէեէ թէհամմիւլ իտէմէզ ; Էրզրումուն մուհասէրէսինտէն մարթ այը խիթամընա տէկին , Ռուսլար Թիֆօ խասթէլիէինտէն 18 պին 750 քիշի զայի իթտիլէր , տիմէք օլուր, տէօրթ այ զարֆընտա, պիր ֆըրգա ասքէրտէն զիեատէ ասքէր թէլէֆաթըլարը օլմուշ տուր , վէ օ տա անճագ խասթէլիք սիպէպիտէն ; Հաթթա պէն էօյլէ թապըրլար կէօրտիւմ քի , անճագ 180 քիշի գալմըշ իտիլէր . Էրզրում օվասը գարիէսինտէն էվվէլքի կիւն պուրաեա կէլէն պիր Թապուրտա անճագ 136 քիշի գալմըշ իտի . մէզքիւր Թապուրուն զապիթլէրինտէն պիրիսի պանա տէտի քի պիր հաֆթա զարֆընտա , խասթէլիք սէպէպիյլէ , քէնտի Թապուրունտան 224 քիշի թէլէֆ օլմուշ իտի: Խամայիլ հազգը բաշա օրտուսունտան տախի չօգ թէլէֆաթ օլուեօր . Էրզինկեանտան վարիտ օլան սօն թէլէկրաֆնամէլէր խապէր վէրիյօր քի , բաշայի միւշարիլէյհին քիւչիւք օրտուսունտա տախի Թիֆօ խասթէլիի պաշլամըշ ազը. վէ կէօրիւնիւր քի պու խասթէլիէին սէպէպի , Օսմանլը ասքէրինէն մէքիւլաթը միւքէմմէլ օլմամասը տըր ։

Պուրատա միւզայէտայի ումումիէ տէվամ իտէեօր , հէր չէյ իչտիլմէտիք ֆիյաթլարա սաթըլըեօր ; Խնուս գազասընտա միւթէմէքքին պիւթիւն խրիսթիյանլար (Էրմէնիլէր) Ռուսիեա հիճրէթ իթմէէէ հազըրլանըեօրլար ; Շիմտիլիք գազայի մէզքիւր միւթէպէրանընտան պիր քիչի , Քիւրտլէրին պարպարըգլարընա տարըը Կրանտիւք Միքայէլին հիմաեէսինի նիյազ իթմէք իւզրէ Թիֆլիսէ կիթմիշլէր տիր ։

Լէվոնը Հէրը

Ատա բազար մուխպիրիմիզտէն ալտըղըմըզ մէքթուպ մաալինէ նազարէն , կէչէն ճումաա ագչամը վուգու պուլան հարէքէթի արզ , օրատա բէք չէտիտ օլմուշ տուր , 3—4 պաբ խանէ քեամիլէն մունհէտիմ օլուպ , իւչ ատէմ թէլէֆ օլմուշ , վէ պիր չօգ խանէլէր տախի զէտէլէնմիշ վէ օճագլարը եըգըլմըշ : Ատա բազարա եագըն պուլունան սաիր պազը գազալարտա տախի հարէքէթի արզ բէք չէտիտ օլմուշ տուր . էզճիւմլէ , Էլմէ գազասընտա 40—50 պապ խանէ եըգըլըպ , 25 քիշի թէլէֆ օլմուշ տուր : Մուխպիրիմիզ տէյօր քի , պէօյլէ պիր հարէքէթի արզ , օ թարաֆլարտա խայլը վագըթտան պէրի կէօրիւլմէմիշ տիր ։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ
ՂԱԼԱԹԱ ԲԻԱՋԱՍԸ

15 Նիսան

Էսհ. ում. տիւն ազչ. գար.	8-34
Պու սապահ	8-32
Իսթիգ. 65 (Մու. թօն) 6 % ֆ.	39-
» 65 » 6 % ֆ.	39-
» 69 (Բինար) 6	37-
» 72 (Պօն տիւ թրէզօր) Լ.	14-
» 73 6 % ֆ	35-
Ռումէլի չըմէնտէֆէր 5 %	29-25

ԱԳՉԷԼԼԷՐԻՆ ԲԻԱՋԱՍԸ

Օսմ. լիրասը 100 զըրչ. տան		Ղրչ. Փր.
Պէեաղ մէճիտիյէ ֆարգը		105-20
Մէթալիք	»	121-
Զագըր	»	169-
Գայմէ	»	269-
Ինկիլիզ լիրասը		109- 4
Ֆրանսըզ ալթունու		87-
Բօլ		89- 3
Գըրըմից ալթունու		50-35

ԻԼԱՆԱԹ

ՑՕՖԹԻՕՐ ՄԻՀՐԱՆ ԿՐԺԻԿԵԱՆ

Մէքթէպի ֆիւնունու թըպպիյէի Շահանէտէ ֆէննի ճէպապէթի թահսիլ իտիպ , Բարիսէ կիտէրէք օրատա տախի ֆէննը մէզքիւրէճէ օլան մալումաթընը իւչ սէնէ միւտտէթ զարֆընտա իքմալ իտէրէք պու տէֆա Տէրսաատէթէ կէլմիշ օլան Տօգթէօր Միհրան էֆէնտի , էմրազը տախիլիյէյի թէտավի իթմէք իւզրէ , հաֆթատա իւչ կիւն , եանի բազար էրթէսի , չարշէնպէհ վէ ճումաա կիւնլէրի Պէչիքթաշտա վաքօր խըքէլէսի սօգագը գարշըսընտա Նօ. 90 ճէզահանէտէ փուգարայը մէճճանէն գապուլ իթմէքտէ օլտուղու , վէ սաիր կիւնլէրտէ Տօգթէօրու մումայիլէյհ , Պէչիքթաշտա Նէնի-Մահալլէ ճատտէսի սօգագը Նօ. 48 խանէսինտէ պուլունմագտա օլմագլա , խաթէյյնէրին խանէլի մէզքիւրէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր ։

Էսհամը ումումիյէյի Տէվլէթը Ալիյէ համիլլէրինտէն Տէրսաատէթտէ պուլունանլարընըն Մարթը րումինին տօգուզունճու կիւնիւ ագտ իթմիշ օլտուգլարը մէճլիստէ վէրիլէն գարարլարը պիրէր սուրէթլէրի Պանգը Օսմանիտէ , Գըրէտի Լիօնէտէ , Տէրսաատէթ պանգասընտա , Սօսիէթէ ժէնէրալ պանգասընտա , Գրէտի ժէնէրալ Օթօման պանգասընտա , Օսմանլը թահվիլաթ վէ էսհամ շիրքէթինտէ , վէ Ղալաթատա Գէօրգ պէյ խանընտա Միւսիւ Զունթըն օն իքի նումէրօլու օտասընտա պուլունմագտա օլուպ , խըզալարըն տախի օրատա թօբլանըլտըղը իլան օլունուր ։ 7—7

Ղազէթամըզըն էսքի նումէրոլարը պունտան պէօյլէ այնէն պագըր ագճէ 60 բարաեա , վէ միւսթէճնա օլարագ պազը նումէրօլար պիր պէչլիք վէ հաթթա պիր իքի նումէրօ տախի պիր օնլուգ գայիմէյէ ֆիրուխթ օլունաճագը իխթար օլունուր ։

Սահիպի ղազէթա

Ա. Ս.

ՄԱԹԲԱԱՍԸ Յ. ԳԱՎԱՖԵԱՆ

Սթամպօլտա ֆինճանճըլար խանընտա 26